

Steinkjer Byvandring pv-32

Arrangør: **Steinkjer Turmarsjforening**

tilsluttet

PV-kontakt: **Tove Aarnseth Lorås, tlf. 992 69767**

Velkommen til Steinkjer Byvandring

- Startsted:** Dampsaga Kjøpesenter (2. etasje)
- Løypealternativ:** 6 km og 13 km. 6 km-løypa er tilpasset handicapede. Vi har også egen vinterløype som er 10 km.
- Startkontingent:** Kr 30,- (inkl. kart, løypebeskrivelser og historikk).
Kun IVV: Kr 20,-
- Kontroll:** Det er selvkontrollposter underveis; 2 kontroller på 6 km, 3 kontroller på 13 kilometer og 1 kontroll på 10 km. Kontrollene er bokstav- og tallkombinasjoner på skilt som er ca. 20x20 cm. Kontrollene står ute hele året.
- Premiering:** 10 gjennomførte vandringer premieres med en isskje fra Hardangerbestikk. Tøymerke som kan kjøpes hos kassereren tlf. 900 84515.
- Betaling:** Kr 20 legges i registreringskonvolutten hvor du har skrevet ditt navn og adresse, starttid og tid for innkost og startnummer i henhold til registreringsboka hvor du også skal skrive navn, adresse og starttid. Etter innkost skal registreringskonvolutten legges i vår postkasse som står på veggen i 1. etg.(Under trappa)
- Regler:** Etter vandringen skal du stemple og notere kilometer i deltakerkortet og kilometerkortet. **Alle kilometer registreres i kilometerkortet, men kun en gang pr. dag. I deltakerkortet godkjennes kun et stempel pr. kvartal**

Lang løype 13 kilometer

I rutebeskrivelsen viser vi til tall/punkter for «Historiske stoppesteder»

Gå ned og ut til venstre og så til høyre fram til Badebassenget. Der går til venstre under E6 og får Esso-området**(1)** på venstre side og Bystranda på høyre side. Følg stien langs elva under jernbanen. Du får nå «Brygga»**(2)** på venstre side. Gå trappa opp til Kongens gate og videre til høyre over Steinkjerbrua mot kirken**(3)**.

Kryss Kongens gate, gå over Torvet ved Samfunnshuset og følg Elvegata til Kr. Uppdal-bysten**(4)**. Følg Kr. Uppdals gate forbi Steinkjer Eldresenter hvor Otto Sverdrup-monumentet**(5)** står.

Kryss Ogdalsvegen og gå rett fram. Gå fram til boligblokken som var gamle Steinkjer Sykeheim**(6)**. Du har nå HiNT og Steinkjer Barneskole**(7)** på høyre side. Gå videre ned til Sannangata, hold til venstre og følg gang/sykkelveg på nedre side av furuskogen. På høyre side får du en boligblokk før du kommer ut på Tranabakkvegen. Følg denne ca. 100 meter opp i bakken. Der dreier du til venstre inn på en sti i Furuskogen**(8)**. Følg stien rett fram gjennom skogen til bebyggelsen. Du har da Steinkjer Kapell**(9)** på venstre side.

Kontrollpost nr. 1 henger på bolighuset rett fram.

Gå videre til høyre opp en liten bakke ca. 30 meter. Gå til venstre inn i Johan Bojers gate, forbi Regimenten**(10)** og fram til Ogdalsvegen, hvor vi går til høyre og følger Ogdalsvegen til Guldbergaunet**(11)**, forbi Bunnprisbutikk og ned mot avkjørsel til Campingplassen. Ta til venstre og følg vegen langs elva forbi de videregående skolene og Campus Steinkjer på venstre side og fram til Campingplassen hvor du holder til høyre og følger stien langs elva helt fram til Håkkadalsbrua. Gå over Håkkadalsbrua og følg Alfheimvegen**(12)**, ta til høyre over en åpen plass som kalles «Hoinntorget» og gå Mellomvegen ned til lyskrysset i Kongens gate. Kryss Kongens gate, gå til høyre, forbi

Solstudio og ta til venstre inn i Gamle Kongeveg. Følg denne forbi Best Western Tingvold Hotell **(13)** som du får på høyre side og fram til kryss med Sagavegen.

Kontrollpost nr. 2 står ved bolighus på høyre side rett over krysset.

Ta til høyre opp Sagavegen. Etter ca. 40 meter går du til venstre opp Sagavegen til du på toppen går til venstre og kommer inn på en sti som følger mot boligblokkene. På oversiden av blokkene svinger du til venstre inn på en sti fram til Fylkesmannsgården (Egge Museum) **(14)**. Følg vegen til høyre opp mot Vammen, gå så til venstre forbi Egge Kirke, Eggetunet**(15)** og følg Bogahalla i Naturstien.

Kontrollpost nr. 3 henger på et tre på høyre side når stien går nedover mot tankanleggene og du får boligbebyggelsen i Søndre Egge på høyre side.

Gå videre ned til tankanleggene og fram til Bogavegen. Kryss Bogavegen og gå på gangvegen forbi småbåthavna**(16)**. Ta til høyre inn på Nordsi-promenaden og følg denne hele vegen forbi den nye sykeheimen og forbi Fylkets Hus og fram til mål i Dampsagasenteret.

Vi håper du har hatt en fin og interessant tur med mye Steinkjerhistorie.

Husk å registrere inntøkt og stemple IVV-kortene!

Kart lang løype 13 km

«Historiske stoppesteder» på 13 kilometerløypa

Kilde: Arvid Erlandsen

- 1. ESSO-OMRÅDET** huser Steinkjer-historie av det virkelig nostalgiske slaget. Det var her verftet lå som var kjernen da Steinkjer var en av landets fremste jektbyer. Like nord for Esso lå Grindbergfjæra og et av byens handelshus- for ikke å si det aller første og største. Andreas Grindberg etablerte sin virksomhet ved elva i 1831, og senere kom det nye skudd på Grindbergfamilien til. Ved siden av handelen ble det drevet virksomhet med jekter både til frakt- og passasjertrafikk – sistnevnte mellom Steinkjer og Trondheim. Familien hadde eierskap helt til 1926 da O. Jørgensen overtok. Etter krigen opphørte firmaet. Grindberg var opptatt av kommunikasjon. Slaget om jernbane-stasjonen tapte Nordsia, og jernbanebrua delte området ved elva. På dagens Esso-område lå også brygger og kaier – Farmandkaia. Det var Steinkjers elvehavn til 1904. Innherreds Aktie Dampskipsselskap ble stiftet i 1900, og planene om å flytte virksomheten førte til at den nye havna på Sørsia ble bygget. Den ble åpnet i 1904. Det var et nytt slag for Nordsia. Men Grindberg & Co ga seg ikke. De ville slåss om skips-hegemoniet. Derfor ble det startet et nytt dampskipsselskap, og båt ble kjøpt inn – DS FARMAND. I den harde konkurransen måtte også dette selskapet gi tapt i 1909 da kapitalen var oppbrukt, og båten ble solgt til Nesodden D/S. Hele Esso-området bar preg av virksomheten både til vanns og til lands fordi Dampsaga skipet ut en god del trelast med skutene til langt opp i førkrigsårene.
- 2. FISKETORGET** – Steinkjers møteplass for handel med fisk før krigen. Til Grindbergfjæra kom fjordfiskerne med sine fangster, og det var vanlig at byens husmødre bar heim dagens middagsmat med både sild og fisk fra den trivelige byggeplassen. I sin samtid en fin handels-plass som dessverre har mistet sin aktualitet i våre dager.
- 3. STEINKJER KIRKE** – På torget ligger byens tredje kirke på samme plass der Steinkjergården lå. Den første trekirka ble innviet i 1865. Etter 35 år gikk kirkebygget tapt under bybrannen 15. august 1900. På samme plassen ble det bygget en ny steinkirke som ble innviet i 1902. Bombesøndagen 21. april

1940 ble denne flotte kirken lagt i grus. Det gikk mange etterkrigsår før dagens kirke ble innviet – 28. mars 1965.

4. **KRISTOFER UPPDAL** – legg merke til minnesmerket som ble reist av fagbevegelsen i Steinkjer og avduket 1. mai 1967. Det var Nils Aas som laget bysten av dikteren som ble født i Beitstad 9. februar 1878. Hovedverket til Kr. Uppdal er Dansen gjennom skuggeheimen som skildrer rallarlivet. Verket er også filmatisert. Uppdal hadde kunstnerlønn fra 1939. Han døde 26. desember 1961 etter å ha vært bosatt i Oppdal siden 1947. Uppdal var onkel til maleren Jakob Weidemann som malte altertavlen og mange glassmalerier i Steinkjer Kirke.

5. **ELDRESENTERET/OTTO SVERDRUP-monumentet** står sentralt i bybildet. Eldresenteret av i dag er en del av byens tidligere gammel-heim. Opprinnelsen var en helt annen, nemlig et stort hus som Carsten Wimpelmann fikk bygget, trolig omkring 1850. Her residerte familien i mange år. Da familien forsvant fra Steinkjer, ble bygningen en offentlig eiendom. Wimpelmannssalen ble etter hvert et kjent festlokale og sikkert Steinkjers første teater- og konsertlokale for ca. 300 personer. Bygningen ble etter hvert skyss-stasjon, senere middelskole og også folkeskole 3-4 år etter bybrannen i 1900. Fra 1904 til 1924 holdt Statens Skogskole til i lokalene. Under krigen var bygningen et skikkelig nazirede med lokaler for tyske Orts-Kommandantur og Nasjonal Samling. Fra 1952 Har Steinkjer Eldresenter holdt til i bygningen.

I parken nedenfor bygningen står statuen av polfarer og kaptein Otto Sverdrup. Den store polarforskeren bodde i flere år på Trana Gård som var i Sverdrupfamiliens eie fra til 1914. Statuen ble laget av Carl Paulsen og avduket av daværende kronprins Olav 21. juli 1957.

6. **STEINKJER SYKEHJEM** – med fødestue ble innviet 12. februar 1952 og etablert av Steinkjer Sanitetsforening. Før den tid holdt syke-hjemmet og fødestua til i eldre trehus i Gamle Kongeveg på Nordsia. Etter 14 års drift ble fødestua lagt ned og fortsatte driften bare som sykehjem. I 1977 ble sykehjemmet betydelig utvidet. Sanitets-foreningens livsverk ble overtatt av Steinkjer Kommune fra 1995. Bygningene fungerte som sykehjem fram til

2002 da nytt sykehjem på Nordsileiret ble tatt i bruk og gitt plass for leiligheter.

7. **SKOLEGÅRDEN** – tidligere en del av den ærverdige Steinkjersannan, som i dag er forsvarshistorie. Skolehistorien av nyere dato, sjøl om det er over 100 år siden den gamle bygningen, folke- og middel-skole i sin tid, ble tatt bruk i 1904 etter bybrannen. I dag er den en del av Høgskolen i Nord-Trøndelag. Folkeskolen ble utvidet med et nybygg i 1957. Det er også i HINTs eie i dag. Ved makeskifte ble Steinkjer Barneskole i sentrum flyttet over til renoverte og moderniserte bygninger som hadde hørt forsvaret til. Bygningene sto ferdige i 1994/-95 og er i dag et fint skoleanlegg med betydelig uteareal.

8. **FURUSKOGEN OG TRANABAKKAN** – verd mer enn bare ei vise eller to. Dette er Steinkjers lunge, og ligger som den grønne idyllen etter hvert som også Tranabakkan har blitt en integrert del av byens sentrum. Tranabakkan var tidligere en del av gamle Ogdal Kommune.

9. **STEINKJER KAPELL** – kanskje noe av det fineste byggverk som ble reist i gjenreisningsårene. Ble tatt i bruk i mars 1951, tegnet av arkitekt Semmelmann. Den kjente kunstneren Henrik Sørensen er en av de som har hatt utsmykningen i kapellet. Kapellet ble brukt til alle kirkelige handlinger fram til den nye kirken på Torvet sto ferdig i 1965. Kapellet brukes i dag kun til begravelser og kremasjoner.

10. **REGIMENTSBOLIGEN** – ligger høyt hevet over byen. Den tjente sin funksjon som sjefsbolig for Forsvaret gjennom 75 år fra 1919 da bygningen sto ferdig. Denne tomta ga Steinkjer Kommune vederlags-fritt til Forsvaret, der mange regimentssjefer bodde fram til IR13 ble nedlagt og Steinkjer Kommune overtok bygningen. Under krigen ble boligen brukt av den tyske forsvarsmakten. Etter krigen fungerte bygningen en kort tid til fylkesmannens administrasjon. I dag er bygningen eid av en stiftelse og benyttes til kulturformål.

11. **GULDBERGAUNET** – i dag et område med boliger, idrettsanlegg, campinganlegg og ikke minst skoler. Slik var det ikke like etter krigen. Da var

Guldbergaunet en fredet plett mellom Byaelva og Oгна, hvor Nora Sems dyrebesetning hadde de grønne gressgangene. Men også småbruket måtte gi tapt for utviklingen av byen. I 1952 sto den første gressbanen ferdig med åpningskamp mot Wiener fra Østerrike. Siden har det vært en eventyrlig utvikling på Guldbergaunet.

12. **ALFHEIMVEGEN – HOINNTORGET** – to kjente navn i bybildet. Alfheimvegen har jo navn etter bruket som lå fredelig til, vest for Steinkjerelva, Alfheim. Her residerte Bjørnsonfamilien. Ved avslutning av aksene har vi så den åpne plassen som går under navnet Hoinntorget. Det finnes ingen sikre kilder for hvordan navnet har oppstått. Men det er kanskje rimelig å anta at det var en samlingsplass for lek og dess like når hunder møtes – og visene sier jo at nettopp Steinkjer var kjent som byen med hundene. Og da så -. Nærmere noen forklaring kommer vi ikke Hoinntorget.

13. **GAMLE KONGVEG – TINGVOLD** – forteller hvor vi er. Den gamle Kongsvegen hadde en naturlig trasé. Derav navnet i tilknytning til at her befinner vi også på aksene mot den virkelige historiske gamle Steinkjer. I dag ser vel de fleste på Tingvold som stedet med Best Western Tingvold Park Hotell, men slik har det slett ikke vært. For Tingvold har med sin 38 steiner den største bevarte steinsetningsgrav i Norge som tidfestes til perioden fra år 500 til 1000 e. Kr. Fredet siden 1970, for øvrig. Første som beskrev steinsettingen på Tingvold var Gerhard Schønning under sin ferd gjennom Trøndelag i årene 1773-75. Det har også vært utgravninger som har vist seg å være såkalte båtkammergraver tidfestet til vikingetiden. Konservator Th. Petersen antydde i sin tid at Tingvold settes i forbindelse med starten av kaupangen Steinkjer. Det er resonnetet for at Steinkjer vokste fram i yngre jernalder.

14. **FYLKESMANNSGÅRDEN/EGGE MUSEUM** – en storslått trebygning som ligger så iøynefallende i Eggelia. I likhet med Regimentsboligen ble den bygget i 1919 og var fylkesmannsbolig fram til februar 1986 overtatt så av Steinkjer Museum, senere omdøpt til Egge Museum. Et klassisk bygg der fylkesmann Halvor B. Guldahl ble den første leietaker. Bygningen har senere huset ytterligere 6 fylkesmenn.

15. EGGE-OMRÅDET – et område som er underlagt det utvidede kulturvernet. Det forstår vi godt når vi vandrer forbi Egge Kirke, Egge-tunet og langs Bogahalla fram til fjorden. Nettopp det området Vera Henriksen hentet inspirasjon fra sin trilogi, bla. Sølvhammeren. For her er det verd å se og lese alle de oppslag som forteller om den fjerne fortid, om kulturen, om geologien og dess like. I dag forvaltes det store området av Stiftelsen Egge Museum etter at Steinkjer kommune ervervet store deler av Egge Gård i 1984. I dag er Egge Gård praktisk talt bare et gårdstun eller park, om du vil. Etter en brann i 1978 ble gården fraflyttet – det ble satt sluttstrek for en eiendom der store slekter har ivaretatt viktige samfunnsfunksjoner gjennom årtusener. Eiendommen er også heftet med utrolig historisk materiale. I alt er det området 33 gravminner som er bevart. Egge er forresten et navn vi møter i Snorres Kongesagaer.

16. BOGATANGEN – NORDSIPROMENADEN – er siste etappe på vandringen. Her går ferden langs indre fjordbasseng med kaianlegg og Egge Båtforenings store marina, som stadig har blitt bygget ut. Båtforeningen har også eget klubbhus.

Men de maritime sysler forlates når promenaden følges inn mot Steinkjer sentrum og Dampsagaområdet. Her preges nå området av den nye tid med Fylkets Hus, Steinkjer Sykehjem og flere servicetiltak. Borte er den fjerne fortid med sine jekter og verft, mens susen fra et moderne sagbruk blander seg i melodien om det som en gang var. Så sjøl om tømmeret ikke fløytes i Steinkjerelva, kommer tusenvis av kubikk viktig råstoff inn på gummihjul for å holde den gamle industrigrenen i gang på gamle tomter.

Foto: Tor Morten Krogstad

Der hvor Farmandkaia var i gamle dager, har vi i dag fått en nydelig bystrand

Foto: Tor Morten Krogstad

Deler av Steinkjer sentrum sett fra Oftenåsen

Kort løype 6 kilometer

Start fra Dampsagasenteret, gå gjennom gangtunnelen under E6, gjennom parkeringshuset og til rundkjøringen i Bogavegen. Kryss Bogavegen og gå inn i Bomvegen, og følg denne ca. 200 meter. Ta til høyre ved Murmester Hansen og følg gang-/sykkelsti parallelt med jernbanen opp til Gamle Kongeveg. Sving til venstre inn i Gamle Kongeveg. Du passerer Best Western Tingvold Hotell. På høyre side etter krysset Gamle Kongeveg/Sagavegen finner du

Kontrollpost nr. 1.

På enden av Gamle Kongeveg svinger du til venstre inn på en gang-/sykkelveg og går høyre i Høvdingvegen. Du har nå gått ca. 1,2 km. Du følger hele Høvdingvegen fram til oljetankene i Bogavegen. Før du kommer til Bogavegen, finner du neste kontrollpost.

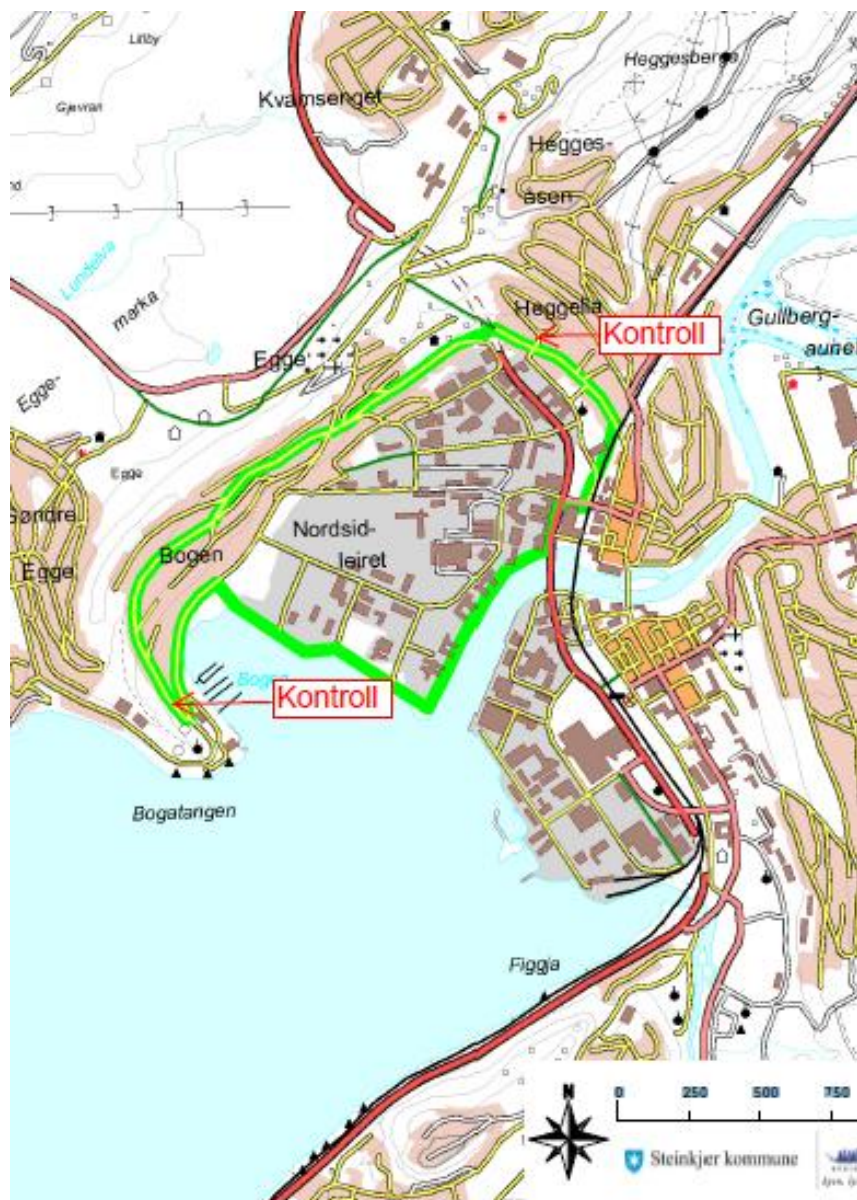
Kontrollpost nr. 2. står på høyre side av vegen festet i et furutre.

I Bogavegen svinger du til venstre og følger gang-/sykkelveg og svinger til høyre inn på Nordsipromenaden. Du følger denne gang-/sykkelvegen langs sjøen og nyter utsikten ut over fjorden til du igjen er ved Dampsagasenteret etter ca. 1 times vandring og knapt 6 kilometer.

Vi håper du har hatt en fin tur.

Husk å registrere innkomst og stemple IVV-kortene!

Kart kort løype 6 km

Vinterløype 10 kilometer

Gå ned trappa og ta til venstre. Når du kommer ut tar du til venstre og går langs blokkene og ta til høyre mot Badebassenget. Der tar du til venstre under E6. Gå til venstre opp trappa til Esso-stasjonen, gå til venstre og følg fortau over Sneppenbrua, kryss Strandvegen v/rundkjøringen og følg fortau fram til Trønder-Avisa. Der krysser du E6 og følger fortauet langs E6 forbi Turistinfo, Amfisenter, Rema 1000, Biltema og Plantasjen.

Kryss Sjøfartsgata og går under jernbanen og E6 opp til rund-kjøringen i Figga. Kryss vegen og ta til høyre over Figgabrua. Følg gangvegen langs Shellstasjonen og under E6. Følg gangvegen langs E6 til Sørليا(ca. 1,5 km).

I Sørليا ved Bunnpris krysser du Kringlavegen, passerer buss-lomma og tar til venstre. Du går nå inn i Nedre Sørliveg, tar til høyre og følger denne vegen til Skrubbhauvegen.

Der finner du kontrollpost nr. 1 på et furutre på høyre side.

Følg Skrubbhauvegen fram til Skrubblivegen. Der tar du til venstre. Følg Skrubblivegen ned til Øvre Sørliveg, ta til høyre og gå fram til Kringlavegen(FV 260). Ta til høyre og gå opp til Kanefartvegen følg denne forbi Nedre Lø.

Følg gårdsvegen opp til Lø Barneskole fram til Løshalla, ta til venstre og gå fram til Løsbergvegen. Der tar du til høyre og følger denne ned til Figga(Shellstasjonen).

Ta til høyre over Figgabrua fram til rundkjøringen, gå over Henningvegen, ta så første gangfelt til venstre over gamle E6(FV 762). Gå inn i Strandvegen og følg denne helt fram til E6. Ta til høyre over Sneppenbrua og inn til mål.

Vi håper du har hatt en fin tur.

Husk å registrere innkomst og stemple IVV-kortene!

Kart vinterløype 10 km

